

Alaikäisen pankkiasiat

Vanhempana tahdot lastesi parasta – nyt ja tulevaisuudessa. Jälkikasvulla on edessään vielä monta elämänvaihetta, joissa pitää miettiä pankkiasioiden hoitamista.

Vanhemmat lapsen edunvalvojina

Alaikäisellä itsellään ei ole oikeutta määrätä omaisuudestaan, tehdä sopimuksia tai muita merkittäviä oikeustoimia lukuun ottamatta sitä omaisuutta, jonka hän on omalla työllään ansainnut.

Lapsen puolesta hänen asioitaan hoitavat molemmat lapsen vanhemmat yhdessä. Vanhempien tehtävä edunvalvojina alkaa suoraan lain nojalla jo lapsen syntyessä. Mikäli molemmat vanhemmista ovat myös lapsen huoltajia, he ovat yhdessä edunvalvojia riippumatta siitä, kumman vanhemman luona lapsi asuu.

Alaikäisen pankkiasioita hoitavat molemmat vanhemmat yhdessä. Vanhemmat voivat myös sopia, että lapsen pankkiasioita hoitaa kumpikin vanhempi erikseen. Vanhempien tehtävä edunvalvojina päättyy lapsen täyttäessä 18 vuotta.

Alaikäisen omaisuuden käyttö

Alaikäisen omaisuus on lailla suojattu. Lapsen omaa omaisuutta ovat muun muassa lapsen saamat lahjat, osuus jakamattoman kuolinpesän varoista, lapselle maksettu vakuutuskorvaus, eläketulot, sijoitusvakuutuksen säästösumma sekä omaisuudesta saatu tuotto, kuten korko-, osinko- ja vuokratulot.

Alaikäisen varoja hoitaessaan vanhempien tulee huolehtia lapsen oikeuksista. Lapsen omaisuutta on oikeus käyttää vain lapsen omaksi hyödyksi hänen tarpeitaan varten. Alaikäisen varat on aina sijoitettava lapsen nimissä olevalle pankkitilille tai muuhun tämän nimissä olevaan sijoituskohteeseen, eikä niitä saa sekoittaa toisten varoihin. Vanhemmat eivät saa missään tilanteessa lahjoittaa lapsen omaisuutta.

Tilin avaaminen alaikäiselle ja tilin käyttö

Molemmat edunvalvojat yhdessä sopivat pankin kanssa tilin avaamisesta alaikäiselle. Edunvalvoja voi tietäen edellytyksin myös valtuuttaa toisen edunvalvojan allekirjoittamaan tilisopimuksen yksin.

Vanhemmat, jotka ovat lastensa edunvalvojia, voivat käyttää alaikäisten lastensa tilejä lähtökohtaisesti vain yhdessä. Vanhemmat voivat myös ilmoittaa pankille, että he käyttävät tiliä erikseen. Edunvalvojat voivat antaa myös alaikäiselle itselleen oikeuden käyttää tiliä.

15 vuotta täyttänyt alaikäinen voi itse avata tilin, jos hän tallettaa tilille omalla työllään ansaittuja varoja tai eri lakien mukaan nuorelle itselleen maksettavia sosiaalietuuksia. Hän voi myös nostaa em. varoja ja muutoinkin määrätä talletuksesta. Edunvalvojilla ei ole oikeutta käyttää kyseistä tiliä ilman 15 vuotta täyttäneen alaikäisen suostumusta.

Alaikäinen osuuspankin jäsenenä

Alaikäinen lapsi voi olla myös osuuspankin omistajajäsen. Jäsenhakemuksen allekirjoittaa alaikäisen puolesta hänen vanhempansa. Omistajajäseneksi voi liittyä joko konttorissa tai täyttämällä jäsenhakemuksen op.fi:ssä. Omistajajäsenenä lapsellesi voi kertyä myös OP-bonuksia, jos hänen pankki- ja/ tai vakuutusasiointinsa on vähintään 5 000 euroa kuukaudessa.

OP-verkkopalvelu

Vanhemmat voivat halutessaan hoitaa lapsensa pankkiasioita myös OP-verkkopalvelun kautta. Päätöksen asiasta tekevät vanhemmat yhdessä. Verkkopalvelusopimus avataan jommankumman vanhemman nimiin ja verkkopalvelutunnukset luovutetaan sopimuksen tehneelle vanhemmalle.

Vanhemmat voivat myös antaa alaikäisen lapsensa hoitaa omia pankkiasioitaan lapsen nimiin avattavan verkkopalvelun kautta niiden tilien osalta, joihin vanhemmat ovat antaneet hänelle käyttöoikeuden. Verkkopalvelusopimuksen allekirjoittavat myös tässä tapauksessa molemmat edunvalvojat. Samassa yhteydessä todennetaan myös lapsen henkilöllisyys hyväksyttävästä henkilöllisyystodistuksesta.

Verkkopalvelua alaikäiselle avattaessa on syytä muistaa, että alaikäinen voi palvelun kautta tehdä muutakin kuin maksaa laskuja tai tehdä tilisiirtoja. Verkkopalvelutunnuksilla toimivat mm. erilaiset verkkokaupat.

Lahja lapselle

Lapselle voi lahjoittaa verovapaasti rahaa tai muuta omaisuutta kolmen vuoden välein yhteensä 3 999 euroa (2013). Jos summa lahjoitetaan kuukausittain, kuukausierä on 111 euroa. Euromäärä lasketaan lahjoittajakohteisesti, joten kukin lahjanantaja voi lahjoittaa lapselle verovapaasti 3 999 euroa. Lahjanantajia voivat olla esimerkiksi molemmat vanhemmat, isovanhemmat ja muut sukulaiset ja ystävät.

Maistraatti edunvalvojan valvojana

Vanhemmat tarvitsevat maistraatin luvan eräitä alaikäisen puolesta tehtäviä oikeustoimia varten. Lupa tarvitaan mm. asunnon tai kiinteistön ostamiseen tai myymiseen, omaisuuden pantiksi luovuttamiseen sekä lainan ottamiseen (pl. valtion takaama opintolaina) ja tiettyjen rahastosijoitusten tekemiseen. Lupa voidaan antaa, jos lupahakemuksessa on selvitetty, että aiottu oikeustoimi tai toimenpide on lapsen edun mukainen.

Alaikäisen lapsen vanhemman on myös oma-aloitteisesti ilmoitettava maistraatille alaikäisen saamista omaisuudesta. Selvitys on annettava maistraatille kuukauden kuluessa omaisuuden saamisesta. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos alaikäisen omaisuuden määrä uuden saannon jälkeenkin jää alle 20 000 euroon. Jos lapsen omaisuuden arvo on yli 20 000 euroa, pitää edunvalvojan tietyin väliajoin tehdä maistraatille selvitys lapsen omaisuuden hoitamisesta.

Ota yhteyttä omaan osuuspankkiisi, josta voit kysyä tarkemmin alaikäisen lapsesi pankkiasioiden hoitamisesta. Osuuspankkisi lakimiehen kanssa voit myös tarkistaa, että esimerkiksi oma testamenttisi on lapsen synnyttyäkin ajan tasalla. Toimeksiannoista veloitetaan palveluhinnaston mukainen palkkio, jonka maksamiseen käytetään OP-bonuksia.